

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 673/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Чедомир Р. Голубовић, адвокат из ..., против тужене Националне службе за запошљавање, Београд, коју заступа Бранислав М. Чолић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1962/19 од 28.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1962/19 од 28.08.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1976/18 од 04.04.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништено решење тужене број ../2016 од 04.02.2016. године о отказу уговора о раду број ../2008 од 26.02.2008. године са припадајућим анексима, као незаконито. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 174.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1962/19 од 28.08.2019. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1976/18 од 04.04.2019. године.

Против другостепене пресуде ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 ... 55/14) и одлучио да ревизија тужене није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог обављао послове саветодавца за посредовање и запошљавању, на основу решења тужене од 26.02.2008. године. Правилником од 16.02.2015. године укинут је Одсек за програме запошљавања, где је тужилац радио као Решењем тужене број ../2016 од 04.02.2016. године тужиоцу је престао радни однос услед престанка потребе за радом, због организационих промена код туженог које су довеле до престанка потребе за обављањем послова које је запослени обављао. Радни однос тужиоцу престао је закључно са 05.02.2016. године и исплаћена му је отпремнина. Програмом решавања вишка запослених од 12.01.2016. године предвиђени су разлози престанка потребе за радом запослених, структура запослених код туженог, активности у току поступка утврђивања вишка запослених, критеријуми за утврђивање вишка запослених као и мере за запошљавање лица утврђених као вишак запослених, да ће се мере премештаја на друге послове применити у односу на запослене који суд вишак уколико испуњавају услове за рад на упражњеним пословима, те крајњи рок у коме ће бити отказани уговори о раду запосленима који су утврђени као вишак запослених 6.02.2016. године, а да ће се након доношења програма сачинити коначан списак запослених код туженог као саставни део програма. Одлуком Владе РС од 09.12.2015. године утврђен је максималан број запослених на неодређено време код тужене. У складу са наведеном одлуком, директор тужене донео је Правилник о организацији и систематизацији послова од 16.12.2015.године. Истим је утврђено да је код тужене 66 запослених на неодређено време вишак јер је за њиховим радом престала потреба, а на списку запослених код тужене, за чијим радом је престала потреба од 05.02.2016. године наведен је и тужилац, под редним бројем 22.

Према листи основних и додатних критеријума, које је тужени применио приликом утврђивања вишка запослених, тужилац и запослена ББ, бодовани су истим бројем бодова, и то: степен стручне спреме по 71 бод, број издржаваних чланова уже породице по један бод; нису бодовани по критеријуму укупно време проведено на пословима на којима је утврђено смањење броја извршилаца, а запослена ББ је код туженог провела на раду 24 година 5 месеци и 4 дана, а тужилац 7 година 4 месеца и 28 дана, па како је тужилац на раду код тужене провео краћи временски период, одлучено је као у диспозитиву оспореног решења. Након доношења решења о отказу уговора о раду, тужена је на пословима саветника за запошљавање - радном месту саветник за интерну финансијску оперативу, као и на радном месту организатор програма за запошљавање и саветник за запошљавање приправника, запослила друга лица.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да је тужена поступала супротно закону и да је оспорено решење о отказу уговора о раду донето у незаконито спроведеном поступку решавања вишка запослених, јер тужена није у потпуности спровела прописану процедуру. Програм решавања вишка запослених мора да садржи број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак и послове које обављају. На дан доношења Програма, 12.01.2016. године, тужена није утврдила списак запослених за чијим радом је престала потреба већ је у програму само констатовано да ће по доношењу истог применом критеријума бити утврђен коначан списак запослених.

Тужена је прво отказала уговор о раду тужиоцу а након тога утврдила списак вишка запослених. Из тих разлога је усвојен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Према становишту Врховног касационог суда, списак запослених који представљају вишак и послови које они обављају морају се сачинити као саставни део Програма решавања вишка запослених пре давања отказа уговора о раду. Отуда није законит отказ уговора о раду који је дат по усвајању Програма који не садржи број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак и послове које они обављају, односно списак запослених који су вишак. Садржина програма регулисана је одредбом члана 155. став 1. тачка 3. Закона о раду. У конкретном случају Програм садржи само назнаку да ће се накнадно по утврђеним критеријумима сачинити коначан списак вишка запослених. Тужена је прво отказала уговор о раду тужиоцу, а након тога утврдила списак вишка запослених.

Програм решавања вишка запослених са свим елементима, па и списком вишка запослених, чини део законом предвиђене процедуре за отказ уговора о раду. Зато се комплетан Програм мора донети пре доношења појединачних решења о отказу уговора о раду. Незаконитост поступка који је претходио отказу није у томе што је Програм спроведен у две фазе, у којој су у првој утврђени критеријуми а у другој сачињен списак запослених, већ у томе што је отказ тужиоцу дат пре окончања обе фазе програма, односно пре него што је утврђена листа са списком запослених који су вишак. Управо је то услов који предвиђа одредба члана 155. Закона о раду за утврђивање вишка запослених према програму решавања вишка запослених.

Из наведених разлога, неосновани су ревизијски наводи тужене којим се указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Из изнетих разлога сходно одредби члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић